

Dataskyddsbudets granskning av kampanjfilmer för skolverksamheten och rekommendation om personuppgiftsincidentsanmälan till IMY

Ärendet

Jag har inlett granskning av Ekeby skolans kampanjfilm för skolvalet torsdagen den 20 januari 2022 och Enebyberg skolans kampanjfilm fredagen den 21 januari 2022. Jag har på måndagen den 24 januari 2022 inlett granskning av Friberg skolans kampanjfilm, vilken publicerats under helgen. Kampanjfilmerna har innehållit filmer på ett stort antal och unga¹ barn innefattande närbilder och ibland med barnets namn och årskurs. Initialt upptäcktes att kampanjfilmerna var publicerade på kommunens Facebook-sida och kommunens hemsida.

Bildningsdirektören, som svarat för skolornas räkning på granskningen, har den 24 januari 2022, meddelat i huvudsak följande.

- Kampanjfilmerna har plockats bort från sociala medier.
- Den rättsliga grunden för kampanjfilmerna har varit *nödvändigt för allmänt intresse*.
- Ingen konsekvensbedömning har gjorts.
- Det finns en rutin med innebörd att filmer på barn inte ska publiceras på sociala medier, men kommunen har frångått rutinen i detta fall då kommunen vill nå ut till där kommunmedborgarna är.

Den 26 januari 2022 har jag haft ett möte med bildningsdirektören och kontaktombudet för bildningsförvaltningen där jag i huvudsak gått igenom följande:

- Filmerna på barn måste vara *nödvändiga* för att stödja sig på allmänt intresse som rättslig grund och principerna i GDPR måste följas.

¹ Till exempel barn i åk 2, ca 8 år.

- Jag bedömde att filmerna på barn i denna omfattning inte varit *nödvändiga* för allmänt intresse samt att principerna i GDPR inte beaktats i tillräcklig utsträckning.

Torsdagen den 27 januari 2022 har jag haft muntlig avstämning med kommundirektören. Samma dag har jag haft möte med kommunikations- och utvecklingschefen. Det skulle ses över om kampanjfilmerna kunde redigeras.

Den 27 januari 2022 upptäcktes att flertalet kampanjfilmer för skolor fanns publicerade på kommunens LinkedIn-sida. Efter att jag påtalat detta tog verksamheten bort kampanjfilmerna på LinkedIn.

Den 31 januari 2022 har kampanjfilmerna publicerats på kommunens hemsida i redigerat skick med färre personuppgifter. De tidigare kampanjfilmerna har tagits bort.

Gällande rätt

Artikel 5

Vid behandling av personuppgifter gäller bland annat följande:

- Uppgifterna ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt.
- De ska samlas in för särskilda och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett annat sätt. (*ändamålsbegränsning*).
- De ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (*uppgiftsminimering*).
- De får inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt (*lagringsminimering*).
- De ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna (*integritet och konfidentialitet*).

Den personuppgiftsansvarige ska ansvara för och kunna visa att ovan efterlevs.

Artikel 6

Behandling är endast laglig om något av bland annat följande villkor är uppfyllda.

- Det finns ett samtycke (denna grund är oftast inte möjlig att använda för kommuner).
- Det är nödvändigt för till exempel:
 - Fullgöra ett avtal,
 - Allmänt intresse eller myndighetsutövning.

Artikel 33

En personuppgiftsincident ska inte senare än 72 timmar efter den personuppgiftsansvarige fått vetskap om den, anmälas in till tillsynsmyndigheten, såvida det inte är osannolikt att personuppgiftsincidenten medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter. Om anmälan till tillsynsmyndigheten inte görs inom 72 timmar ska det lämnas en motivering till förseningen.

Artikel 35

Om behandling av personuppgifter sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter ska den personuppgiftsansvarige före behandlingen utföra en

bedömning av den planerade behandlingens konsekvenser för skyddet av personuppgifter. Dataskyddsbudet ska då rådfrågas.

Dataskyddsbudets granskning

Sammantaget bedömer jag att det finns flera betänkligheter i behandlingen av personuppgifter i kampanjfilmerna för skolorna. Jag ser positivt på att verksamheten reducerat personuppgifterna i kampanjfilmerna.

Bristerna i kampanjfilmerna har främst varit följande.

- Fler personuppgifter har använts än vad som varit *nödvändigt* för *allmänt intresse* (filmer på ett stort antal och unga barn, innefattande närbilder, ibland med barnets namn och årskurs).
- Personuppgifterna har inte minimerats i tillräcklig utsträckning.
- Publiceringen på sociala medier har inneburit en otillåten tredjelandsoverföring.
- Verksamheten har inte följt sin egen rutin.
- Konsekvensbedömning har inte gjorts.
- Verksamheten har inte följt vad som registrerats i kommunens register för personuppgiftsbehandlingar.²

En konsekvensbedömning i det initiala skedet hade kunnat sätta riktlinjer för det fortsatta arbetet, minskat riskerna för personuppgifterna och lett till bättre kampanjfilmer på sikt. En kampanjfilm har publicerats på kommunens Facebook-sida efter att jag inlett granskning. Kampanjfilmerna fanns publicerade på kommunens LinkedIn-sida, trots att jag fått information om att kampanjfilmerna var borttagna från sociala medier. Jag ser positivt på att filmerna nu redigerats utifrån vad som verksamheten bedömt vara *nödvändigt* för *allmänt intresse*.

Eftersom fler personuppgifter än vad som varit *nödvändigt* för *allmänt intresse* (filmer på barn) varit publicerade på kommunens Facebook- och LinkedIn-sida samt kommunens hemsida bedömer jag att en personuppgiftsincident skett. Personuppgiftsincidenten har varat under tiden personuppgifterna varit publicerade.

Min rekommendation är att den personuppgiftsansvarige anmäler personuppgiftsincidenten omgående till Integritetsskyddsmyndigheten. Det har gått mer än 72 timmar sen incidenten upptäcktes.

Anne Hännestrand
Dataskyddsbud

² I kommunens register för personuppgiftsbehandlingar har registrerats att kampanjfilmerna inte ska delas med tredje part eller innefatta tredjelandsoverföring. Eftersom kampanjfilmerna publicerats på sociala medier, har filmerna både delats med tredje part och medfört tredjelandsoverföring.